

RIJEČ UREDNIŠTVA

VREDNOVANJE ŠUMA U KLIMATSKOJ POLITICI I KASKADNA UPORABA ŠUMA

Ovo su bile teme Konferencije za tisak u hotelu Vestin krajem rujna, koje su nazočnima predstavili: zastupnica u Europskom Parlamentu gospođa Marijana Petir i direktor Hrvatskog drvnog klastera Marijan Kavran.

U Strasbourgu je u rujnu na izvanrednoj sjednici Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, pretstavljen paket novog zakonodavstva u području europske politike ublažavanja klimatskih promjena koji je usvojen u srpnju. Taj je paket na odnosnoj sjednici podržala i naša zastupnica, pozdravljajući nastavak odgovornog provođenja energetske i klimatske politike EU, s primjedbom da prijedlozima propisa nedostaje opipljivo vrednovanje potencijala dugogodišnjih šuma kao ponora ugljika. S tom primjedbom se u potpunosti slažemo, s napomenom da je to samo jedna, ali svakako vrlo značajna, od 15-ak navedenih općekorisnih uloga šume u Zakonu o šumama, na koje neprestano ukazujemo suprotstavljajući je mišljenjima o šumi kao isključivo sirovinskom resursu.

Glede ponora ugljika, podsjećamo da je grupa od nekoliko šumarski stručnjaka imenovanih od tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, 2000. god. putem Akademije šumarskih znanosti za šumarski sektor (jedan od 6) napravila analizu i izradila Izvješće o ulozi šume i šumarstva o vezivanju ugljika, kao Prilog nacionalnom izvješću o klimatskim promjenama za Okvirnu konferenciju UN za promjenu klime (UNFCCC). Navodimo neka značajna saznanja, podatke i izračune iz toga Izvješća:

Šume značajno djeluju na klimu ovisno o dobi šumskih sastojina, te imaju pozitivan utjecaj na smanjenje negativnog učinka „stakleničkih plinova“. Od 720 milijardi tona CO₂, 120 milijardi tona veže se u procesu fotosinteze, 60 milijardi tona veže se trajno, a najveći je dio uskladišten u šumama, koje prema Burschelu najučinkovitije upijanjem CO₂ utječu na njegovo smanjenje. Ugljik je u šumi vezan u drveću, prizemnoj vegetaciji, tlu i mrtvom drvu (drvnim proizvodima). Kao mjere ublažavanja navedene su: smanjenje stope devastacije, povećanja površina pod šumom (npr. na oko 331 000 ha produktivnog neobraslog tla mogu se osnivati energetske šume), povećanje zaliha ugljika u postojećim šumama kroz značajnije njege proredom, koje će rezultirati većom drvnom masom, kvalitetom i biološkom raznolikošću. Unapređenjem gospodarenja i podizanjem kvalitete privatnih šuma postiglo bi se također povećanje zaliha ugljika. U odnosnoj analizi nastavno je i naznačena uloga zamjene fosilnih goriva sa šumskom biomasom, što je također prilog ublažavanju klimatskih promjena, no to je već drugo pitanje. Izračunom, koristeći kao podlogu Šumsko-gospodarsku osnovu područja za razdoblje 1996.-2005. god., a po metodi Burschela, Kuerstena i Larsona, izraču-

nata je količina vezanog ugljika u drveću (krupno drvo, granjevina i korijen) po vrstama drveća za kopneni dio Hrvatske i Sredozemlje, a isto tako u prizemnom rašću, šumskom tlu i mrtvom drvu. Sveukupno to iznosi 418,191.492 tona (374, 281. 359 tona crnogorica i 43, 910. 103 tone bjelogorica).

Ovo Izvješće i izračune naveli smo skraćeno, samo da se zna da oni postoje, jer nismo sigurni da li to znaju u odnosnim ministarstvima i da li ih koriste, a nije nam znano da li i zastupnica Petir raspolaže s tim podacima. Potom zanima nas, da li su, ako su bili potrebni napravljeni izračuni za razdoblje 2006.-2015. god., u što sumnjamo, jer zastupnica Petir hvaleći hrvatske šumarske stručnjake kako oni znaju svoj posao, navodi kako su *naše državne institucije opet podbacile*, tako da strateški dokument poput Šumsko-gospodarske osnove gospodarenja Republike Hrvatske za razdoblje 2016.-2025. god. koja je temelj novog obračuna, kasni. Prema na početku spomenutom paketu glede udjela korištenja zemljišta i šumarstva, Komisija će primjenom od 2021. god. koristiti „načelo nezaduživanja“ – ne smije se emitirati više emisija od onoga što priroda može apsorbirati. Upozoravamo na, kako kaže zastupnica Petir, prednosti koje Republika Hrvatska ima glede svojih očuvanih šuma u odnosu na ostale zemlje, a mi dodajemo i na temelju pokazanih izračuna o poniranju ugljika, koje bi mogla izgubiti opetovano neodgovornim ponašanjem.

Glede informacija o novoj studiji Europske komisije: „Kaskadna uporaba drva“ i međusobnog utjecaja šumarstva, prerade drva i sektora proizvodnje energije iz drva, posebice povećanja novo-dodane vrijednosti u finalnoj proizvodnji za nas nije novost, jer smo više puta o tome pisali u ovoj rubrici. Primjerice u br. 3-4/2011. „Nešto o klasično-gospodarskoj vrijednosti šuma“; u br. 5-6/2011. „Strategija (Strategije) razvoja“; u br. 5-6/2012. „Odnos šumarstva i prerade drva“, a ponešto i u br. 1-2/2016. „Problemi konzistentne šumarske i drvoprerađivačke politike u Hrvatskoj“. Isto tako bilo je riječi i o šumskoj biomasi i korištenju stvarnog drvnog otpada za energiju, a ne standardnih sortimentata (ogrjevnog drva). Ponajprije problem leži u tome, da se šumski sortimenti vrednuju po netržišnim cijenama, pa je tako moguće drvenu sječku i pelete, pa i parket proizvoditi iz za to tržišno preskupe drvene sirovine. Naravno, Hrvatske šume d.o.o. (kćerka „Biomasa“) trebale su se ponajprije baviti načinima pridobivanja drvnog otpada iz šume, a ne prodajom biomase iz dosadašnje redovite proizvodnje sortimentata (ogrjevnog drva). Tada bi imali vjerojatno i manji problem s potkornjacima o kojima danas bruje ponajviše nestručnjaci, ali to je također posebna tema.

Uredništvo